

A. PETROF

Schüler der k.k.Hof Forte-Piano-Fabrik

J. Breitmann & Sohn

IN WIEN.

Nápis na nejstarším exponátu s černými a bílými klávesami v továrním muzeu mluví za všechny titulky. Klavíry a pianina Petrof patří do výkladní skříně naší země. Z Hradce Králové putují do celého světa a svou kvalitou, provedením i jedinečným zvukem reprezentují nejen rodinnou firmu s řemeslnou tradicí, ale celou Českou republiku. Šest písmen, která se stala v hudebním světě pojmem, provází příběh o vytrvalosti a odhodlání. Ty patří k dědictví Petrofových stejně jako umění sestavit mistrovské nástroje.

Petrof nechybí ani v pražském Rudolfinu.

Antonín Petrof by měl jistě velkou radost, že v jeho klavírnickém řemeslu pokračuje už šestá generace Petrofových a z továrny, kterou vybudoval, i po téměř sto šedesáti letech putují nástroje do celého světa.

Základy rodinné tradice a úspěchu značky, které on sám položil, jsou spojeny s odvahou i obchodním talentem – mimořádným dalším rysy „výbavy“ rodinného klanu Petrofových.

Zas a znovu dobýt svět

S výučním listem truhláře zamířil Antonín Petrof v sedmnácti letech do Vídně ke svému strýci Josefu Heitzmanovi, který stavěl piana. V jeho dílně strávil pět let, další dva roky sbíral zkušenosti

u konkurence v Německu. Po návratu do Hradce Králové dokázal úplně sám postavit své první křídlo, bylo to v roce 1864. Ve Vídni totiž prošel všemi obory klavírnictví, což považoval za důležité a praktikoval v budoucnu u svých synů coby nástupců. Během prvního roku Antonín vyrobil a prodal čtyři nástroje, za dalších pár let však díky pokrokovému přístupu (jeho podnik byl jedním z prvních elektrifikovaných ve městě a byl vybaven parním pohonem) i manažerským schopnostem vybudoval z malé dílny prosperující továrnu, jejíž věhlas prudce stoupal.

Kvalitu klavírů Petrof oceňovaly i tehdejší velké hudební hvězdy. Chválu pěl například Gustav Mahler nebo později Ema Destinnová. Roku 1899 se stal Antonín Petrof dvorním

◀▶ Antonín Petrof nejprve přeměnil truhlářskou dílnu svého otce na klavírnickou, roku 1874 se pak přestěhoval do nově vybudované továrny, kde výrobu rozšiřoval a modernizoval.

nejednou vyvedla z potíží, naposledy v době covidové.

Období mezi válkami bylo zlatou etapou historie firmy. Její nástroje hrály skutečně ve všech kulturních zemích. Jenže přišla další válka a útlum. I po něm se však podařilo Petrofovým zvednout a poptávku po klavírech, jejichž velké množství bylo za války zničeno při bombardování, uspokojit. Objednávky se jen hrnuly, přicházely i z Anglie, Nizozemska nebo Palestiny. V roce 1947 se celkový počet klavírů vyrobených od založení firmy přehoupl přes šedesát tisíc.

O rok později pak přišla rána z nejtěžších – znárodnění. Z Petrofových se stali třídní nepřátelé, byla jim zabráněna továrna i většina majetku. Členové rodiny byli sestěhováni do jedné vily, ze které se denně dívali přes zeď na firmu, kterou vybudovali. V rukách

továrníkem pian pro rakousko-uherský dvůr (to už měl pobočky v Temešváru a ve Vídni a vyvážel i za hranice mocnářství). Rozmach firmy zabrzdila až první světová válka. Po jejím skončení se ale Petrofové – už pod vedením synů zakladatele Vladimíra, Jana a Antonína – vzpamatovali rychleji nežli konkurence a započali čilý obchod, dokonce s novými teritorii – Afrikou, Amerikou, Ruskem a Čínou. I tohle je pro generace Petrofů příznačné, jak se později několikrát ukázalo. Přízpůsobivost a rychlost, se kterou dokáží reagovat na nové situace, je

▶ Historické skvosty, unikáty a rarity z dílny Petrof jsou k vidění v muzeu věnovaném zakladateli firmy a jeho ženě Marii.

státu zůstala značka PETROF až do roku 1998 a soudružské vedení se bohužel podepsalo i na kvalitě výrobků. Rodinné otěže plně převzal až v roce 2001 Jan Petrof, představitel čtvrté generace. Po složitých jednáních a za ne příliš příznivých okolností. „Tatínek privatizoval firmu dlouhých osm let. Nakonec nám stát v restituci vrátil pouhých čtyři procenta firmy. Zbytek jsme si museli koupit. A pustit se do kompletní restrukturalizace. Zrušit pásovou výrobu a soustředit se opět na kvalitu,“ vzpomíná na návrat firmy rodinně dnešní jednatelka Zuzana Ceralová Petrofová.

Ale zase si Petrofové poradili, stejně jako později s novodobými strašáky – ekonomickou krizí v roce 2008 nebo nedávnou pandemií, která ochromila celý svět.

Postavit klavír je mistrovské dílo

V současnosti je Petrof jedním z nejvýznamnějších výrobců akustických klavírů a pianin v Evropě a jedinou manufakturou, ve které se nástroje staví od začátku až do konce. V královéhradecké továrně se musejí pěkně ohánět, aby dokázaly uspokojit poptávku z celého světa. Nástroje odsud míří do více než 65 zemí na pět kontinentů! Jejich zvuk zní na prestižních adresách světových

podií, ve studiích umělců i ve významných institucích. Své místo našly mimo jiné i v paláci UNESCO v Paříži, v divadle La Scala v Miláně nebo v Opeře v Sydney, na Petrof hraje i slavný „brouk“ Paul McCartney.

A co je potěšující, prodává se nyní dobře i v Česku. Zdá se, že díky nucenému pobytu doma se mnozí vrátili k hraní nebo se zkrátka rozhodli investovat peníze do pořízení kvalitního nástroje.

GENERACE ZA GENERACÍ

U kormidla firmy je od roku 2004 Zuzana Ceralová Petrofová, zástupce páté generace. Díky skvělým manažerským a obchodním schopnostem, ale i vstřícnému osobnímu přístupu k zaměstnancům se jí daří s úctou k tradicím efektivně inovovat chod továrny, a obstát tak ve světové konkurenci. „Důležité je táhnout za jeden provaz, dát hlavy dohromady a komunikovat, používat selský rozum, a také neztrácet humor, pak jde i to, co se zdá nemožné,“ má jasno paní Zuzana. Není samozřejmě jediná z rodiny, kdo je do chodu firmy zapojen. „Maminka ještě vypomáhá s obchodem, tatínek stále funguje jako poradce, dcera Anička řídí obchod, zeť se věnuje rozvoji firmy a hledání dalšího využití jejího výrobního potenciálu, sestra Ivana vede od roku 2013 Muzeum Petrof. A na světě je už další generace, dvě děti od dcery, které v tom našem oboru nějak vyrůstají. Vztah k hudbě mají, stejně jako můj syn Toník, který hraje na housle, společně už si všichni zamuzicírujeme. Ale uvidíme, zda i další pokolení bude mít chuť podnikat, je to opravdu nesmírně náročné,“ říká s úsměvem prezidentka společnosti a dodává: „Když pak ale na koncertě vidíte spokojeného hudebníka a tleskající publikum, je to obrovská radost. A považujeme také za smysluplné podporovat českou kulturu, hudební vzdělání a mimořádné talenty, čemuž se věnujeme prostřednictvím projektů, jakými jsou Piana do škol nebo Petrof Art Family.“

▲ Tři generace Petrofů pohromadě, zleva: Ivana Petrofová, Zuzana Ceralová Petrofová, Jan Petrof, Anna Prousková, Adam Prousek, Dagmar Petrofová.

Vyrobít tak složitý nástroj, jakými klavíry a pianina jsou, trvá měsíce (průměrně devět až dvanáct podle typu) a je výsledkem spousty na sebe navazujících, specifických dílčích kroků mnoha lidí. Pod pokličku tohoto fascinujícího procesu můžete nahlédnout při exkurzi do výroby, opravdu stojí za to. Věřte, že po ní ke každému nástroji budete vzhlížet ještě s větším obdivem.

Zkusíte si tipnout, z kolika součástek se skládá takové koncertní křídlo? Je jich přibližně sedm tisíc a Petrof je unikátní v tom, že si spoustu z nich vyrábí sám (přibližně 70 %). V jeho dílnách vznikají rezonanční desky, kličníky, kobylky, klávesnice, struny, kovové součásti a mnoho dalších dílů. Výjimku tvoří jen několik polotovarů od renomovaných evropských výrobců, jako jsou například kladívka a mechaniky německé firmy Renner nebo litinové rámy od českého dodavatele z Nového Města nad Metují.

▲ ◀ Zrození kvalitního nástroje se neobejde bez šikovných rukou, zkušeností, citu a trpělivosti.

Ročně teď Petrof vyrobí zhruba tisíc pět set nástrojů, desetinu tvoří klavíry, zbytek pianina. Portfolio modelů je rozmanité – od malých pianinek po velká koncertní křídla, v klasických designech, moderním nebo naopak historickém provedení, v nejrůznějších barvách, povrchové úpravě, na přání zákazníků dokonce i zdobené zlatem či diamanty.

▼ Klavír se ladí a intonuje, poté jde na 22 minut do speciální komory na zátěžovou zkoušku o tisíce úderech, aby se všechny komponenty usadily, a znovu se ladí a intonuje. To je jen malá část výrobního procesu.

Obrovský význam pro kvalitu celého nástroje má výběr dřeva, především toho na rezonanční desku. Říká se o ní, že je srdcem nástroje. Musí být ze smrkového dřeva, z vyšších nadmořských výšek, z horských oblastí, a protože v těch českých je ho v současnosti bohužel jen málo, dováží se do Hradce z italských Dolomit, z oblastí Val di Fiemme, odkud měl své housle i Stradivari. Osmdesát procent všech výrobních procesů představuje při stavění piana ruční práce, velkou roli hraje um a zkušenost truhlářů, klavírníků, intonerů a ladičů. Ti jsou pokladem, ale aktuálně tak trochu i Achillovou patou firmy. Přestože i tyto profese se mnohdy dědí z generace na generaci a jsou rodiny firmě věrné již mnoho desítek let, o kvalifikovanou sílu je v současné době velká nouze. Na některé pozice navíc ani neexistují školy, například ladiče či intonerý si Petrofští musí hledat a učit sami a vychovat je trvá dlouhé roky. Jen pro představu: jejich práce je kombinací různých technik od

broušení plstí přes stovky vřchů do jednotlivých částí tzv. kladívek, to vše pro docílení optimálního zvuku. Předpokladem tak není jen perfektní hudební sluch, ale i obrovská trpělivost, pečlivost a jemná motorika.

Každý nástroj je originál

Díky vysokému podílu ruční práce i přírodní povaze materiálu se každý nástroj vlastně stává originálem. S jedinečným zvukem a rukopisem těch, kteří na něm

pracovali. Hudební znalci a světoví umělci si ho cení především pro měkké, něžné, kulaté a romantické tóny. Prezidentka firmy Zuzana Ceralová Petrofová říká, že zvuk jejich nástrojů odráží duši národa. Takhle naše vizitka patří rozhodně k těm nejdůstojnějším. ■

▼ ▲ V roce 2017 bylo otevřeno přímo v továrně kulturní centrum PETROF Gallery. V originálně zrekonstruovaných původně výrobních prostorech najdete jeden z největších a nejmodernějších pianosalonů ve střední Evropě, příjemnou kavárnu se samohrajícím pianem i ukázky nástrojů v celé jejich kráse.

